

خلاصه

جامعه‌شناسی

پایه یازدهم
درس اول

پرسش‌های بنیادین:

۱. هستی‌شناسانه: آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟
۲. انسان‌شناسانه: آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟
۳. معرفت‌شناسانه: آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟

بخش‌های جهان انسانی:

فردی = جهان ذهنی

✓ زندگی شخصی و فردی انسان‌ها.
ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به این بخش تعلق دارد.

➤ **اجتماعی = جهان فرهنگی**

- ✓ زندگی اجتماعی انسان‌ها را در بر می‌گیرد.
- ✓ این بخش هویت فرهنگی دارد.

❖ **فرهنگ:** شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.

وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد هنگامی که اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند یا بر اساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

➤ جهان تکوینی:

این جهان، پیش از انسان هم بوده و وجود آن **مستقل** از خواست و ارادهٔ انسان است.

➤ جهان های مختلف و رابطهٔ آنها با هم:

➤ دیدگاه اول:

- ✓ جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود.
- ✓ جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است.
- ✓ ذهن افراد و فرهنگ هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آنها نظیر علوم طبیعی است.

گروه آموزشی عصر

✓ طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند.

نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم

طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.

➤ دیدگاه دوم:

✓ جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند.

✓ جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آنهاست

✓ جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.

گروه آموزشی عصر

✓ طبق این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

➤ **دیدگاه سوم:**

✓ جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند.

➤ **نویسنده: هنگامه نجاتی**

رتبه 4 کنکور سراسری

گروه آموزشی عصر

www.mv-dars.ir